

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถแก้วิกฤตการพัฒนาประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ของประเทศโดยนัยดังกล่าว ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาจึงเป็นการพัฒนานุคคลใน 4 ด้าน อย่างสมดุลและกลมกลืนกันคือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และสติปัญญา ระบบการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 ว่าด้วยการจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ (1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่มและ (3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสมัครใจ ศักยภาพความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์สังคมสภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความอื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการโอนผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์ทำงาน (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 12)

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการศึกษาของเด็กก่อนเกณฑ์ ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตในอนาคตของเด็กซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง ที่จะเป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรจะเริ่มต้นตั้งแต่ด้วยแรกเกิด โดยการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และช่วงวัยอายุ 3-5 ปี จึงเข้ารับการศึกษาในระดับก่อน

ประถมศึกษา เพื่อมุ่งเตรียมความพร้อมและวางพื้นฐานในการอบรมเพื่อเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้องตามพัฒนาการของเด็ก เช่น ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ลักษณะนิสัยและวัฒนธรรมแก่เด็ก เป็นต้น การจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน สามารถจัดได้ทั้งรูปแบบในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน เป็นต้นว่า จัดในรูปแบบศูนย์โภชนาการเด็ก ศูนย์เด็กเล็ก หน่วยงานพัฒนาเด็กเคลื่อนที่ และศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเลือกทางเลือก เพื่อพัฒนาบุตรหลานของตนได้เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2537 : 43)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักทางการศึกษาก็ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ฉะนั้น เมื่อปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญมาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรให้ความสนใจ และสนับสนุนการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ถูกวิธีและทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 : 2)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ได้รับโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 ศูนย์ ตามนโยบายของรัฐบาลและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนอิ่งสันต์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบัวนอก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองบัวศรีวิสัย และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดโพธิ์ชัยบ้านหนองบัวกลาง ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวนำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 4 ศูนย์ ยุบรวมกัน เป็น 1 ศูนย์ โดยสถานที่ตั้ง ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนเด็กที่เข้ารับบริการ ทั้งหมด 206 คน ผู้ดูแลเด็กทั้งหมด 12 คน โดยมีแนวดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ด้านระบบการบริหารและการจัดการ ส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการบริหารศูนย์ (2) ด้านหลักสูตร กำหนดให้ใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (3) ด้านกระบวนการเรียนการสอนจัดลักษณะการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (4) ด้านพัฒนาวิชาชีพและบุคลากร จัดบุคลากรที่มีคุณวุฒิด้านดูแลและพัฒนาเด็กให้เพียงพอต่อ

การดูแลเด็ก จัดสวัสดิการสำหรับเด็ก ให้เหมาะสม มีการฝึกอบรมและพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านมาพบว่า บุคลากรทางการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการบริหารงานสืบเนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับสมัครนักเรียนตั้งแต่ อายุ 1.6 ถึงอายุ 6 ปี จึงทำให้เกิดปัญหาด้านระบบการบริหารและการจัดการ ด้านความเข้าใจในหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน และด้านงบประมาณ เป็นต้น

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปรากฏว่ายังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่ / สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ คณะกรรมการศูนย์ต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาในฐานะนักวิชาการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีบทบาทและหน้าที่ดูแลประสานงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่ / สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/คณะกรรมการศูนย์ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลหนองบัว องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว/ ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการศูนย์ ฯ ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ การศึกษา ตำแหน่ง/สถานภาพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว/ คณะกรรมการศูนย์ ฯ ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว/ คณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมุติฐานการศึกษา

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว/ คณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ การศึกษาและ ตำแหน่ง/สถานภาพ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว/ คณะกรรมการศูนย์ฯ ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว/ คณะกรรมการศูนย์ฯ จำนวนประชากรที่อยู่ทั้งสิ้น 226 คน

3.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว/ คณะกรรมการศูนย์ฯ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ กำหนดโดยในตามสูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane. 1973 : 27) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา หรือเก็บข้อมูลระหว่าง วันที่ 1 เดือนกันยายน – วันที่ 30 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2553

5. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง/สถานภาพ

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว/คณะกรรมการศูนย์ ฯ ต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 4 ได้แก่

5.2.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

5.2.2 ด้านงบประมาณ

5.2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

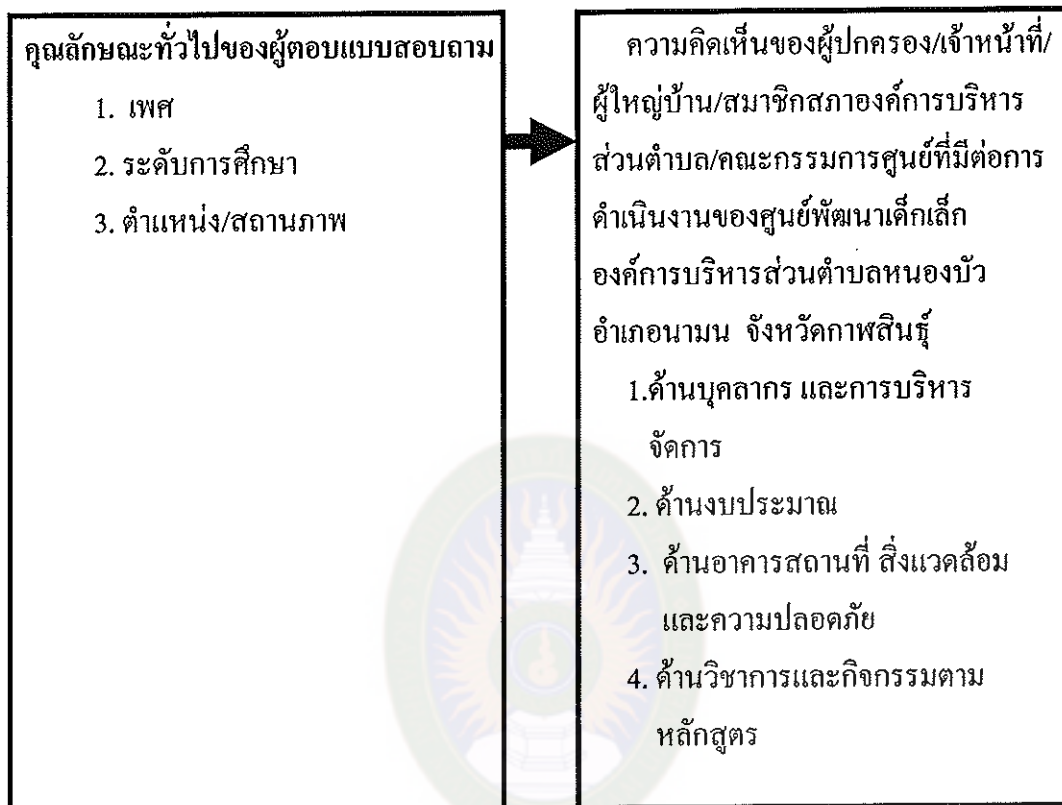
5.2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครอง/เจ้าหน้าที่/ผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/คณะกรรมการศูนย์ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาครั้งนี้มีคำศัพท์หรือคำจำกัดความที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะประกอบด้วย

1. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อื่นที่ให้การอุปการะ ดูแล เด็กใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองบัว

2. เจ้าหน้าที่ หมายถึง คณะครูผู้ดูแลเด็ก พนักงานที่รับผิดชอบงานด้าน การศึกษา

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 1.8 – 5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน และพัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับผิดชอบจากสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ฯลฯ ซึ่งต่อไป เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ตัวแทนประชาชนที่มาจากการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 หมู่บ้านละ 2 คน ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

5. คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งและแต่งตั้ง จากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว โดยแยกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

6.1 ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ

6.2 ด้านงบประมาณ

6.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

6.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

7. เพศ หมายถึง เพศชายและเพศหญิง

8. ระดับการศึกษา หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา/ปวช.หรือเทียบเท่า ระดับ ปวส.หรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรีขึ้นไป

9. ตำแหน่ง/สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่ง/สถานภาพผู้ปกครองที่มีเด็กในปกครองเรียนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ตำแหน่ง/สถานภาพเจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ตำแหน่ง/สถานภาพสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ตำแหน่ง/สถานภาพคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

ประโยชน์การศึกษา

ข้อสนเทศที่ได้รับนำมาไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY